

GYÖRY DOMONKOS
Számok könyve

– Ezzel ölték meg a nagyapámat – mondta táncoló arcizommal, és Bihari biztosra vette, hogy sírva fakad.

– Egy telefonkönyvvel? – kérdezett vissza az eladási tréningen szerzett rutinnal.

Utálta a másodosztályú szerelvényt, korábban a létezéséről se tudott, majd feszengett a zsírosan forró műbőrszagban, kapaszkodva a reménybe, hogy más nem ül be a fülkéjébe. Aztán jöttek, közöttük nehézlégzésű pályamunkás, fecsegő vigéc, kövér nő rafiaszattyorral. Az ablakot szürke fátyol borította, a fűtés ezerrel ment, úgy tűnt, mindez csak őt zavarja.

Valaki kövesztett szalonnát falatozott, más naranccsot. Átkozta a főnökét, amiért nem engedélyezte a gépkocsi-használatot. Kényelemben, zenét hallgatva, méltósággal és jó érzések között utazna, ahelyett hogy izzadtan zötykölődne.

Azt mondták, likviditási nehézségei vannak a cégének, de akárhogyan számolta, nem került volna többbe, mint a vonatjegy. Arra jutott, ha tényleg veszteségesek mostanában, akkor az lehet a cél, hogy végkielégítés nélkül szabaduljanak meg tőle. Eldöntötte, ezt a szívességet nem teszi meg nekik, nézzenek a szemébe, tegyék elé a papírokat, adják meg azt, ami jár, még ha nem is olyan sok az.

Szerette volna azt gondolni magáról, hogy karakán, ám önismerete vékony hangja gunyorosan cincogta, ez inkább félelem. Az álláskeresőstől, számlájának lenullázódásától, attól, hogy kiteszik az albérletéből, költözhet az anyjához, aki majd azon lovagol, miért vesztette el a munkáját, hogyhogya nincs felesége és gyermeke...

Csendben ringott, zökkent jobbra és balra. Megéhezett, érezni vélte a szalonna füstszagát, becsukta a szemét, ropogós nosztalgiafifiről ábrándozott. Ijedt, verejtékes eszmélésekor a fülkében már csak ketten ültek. A másik magas volt, vele egykorú, csontos térde majd kibökte galambszürke nadrágját. Arcát kráterhegek borították, szemöldöke összeért, haja zsírosan lapult a fejére.

Tekintetét mániásnak ítélte, és az volt az érzése, egy ideje vadul bámulhatta, várva, hogy felébredjen. Köszönt, mire a srác rávillantotta lapátfogát, majd a lába közé szorított piszkosfehér nejlontásából előhúzott egy Budapest telefonkönyvet. Legalábbis az

egyik kötetet. Vastag volt, imitt-amott szakadt. Combjára fektette, simogatta, felütötte, belelapozott, aztán megint becsukta.

Ütődött – gondolta Bihari, eszébe jutott, milyen régen látott telefonkönyvet; talán egy nyilvános fülkében, nikkal sín páron lógva. Telefonfülkével se találkozott évek óta, pedig kezdő mobilhasználóként elbújt egyikbe-másikba.

A férfi nézése apránként követelőzővé változott, azonban esze ágában se volt szóba elegyedni vele, mivel türelmét, ó dehogya a türelmét, hiszen olyannal nem rendelkezett, inkább a tűrőképességét a közeli kisvárosban váró eladási feladatra tartogatta. Kinézett az ablakon, majd a kézfejét tanulmányozta. Érezte, hogy egyre feszültebb a levegő, nem bánta volna, ha újabb utasok szállnak fel, legyenek bármilyenek. De nem jött senki, és félt is egy kicsit, így a másik szemébe nézett.

A férfi szempillája megrebbent, végigsimított a telefonkönyvön, úgy lehelte:

– Nem kellett a múzeumnak. Szabadnapot kértem emiatt, de nem kellett nekik. Azt mondták, nincsen benne a gyűjtőkörükben.

Bihariban felötlött, hogy a másik elmebeteg, és ez óvatosságra intette:

– Én is nagyon régen láttam telefonkönyvet. Tényleg érdemes lenne megőrizni ezekből egy-két példányt – felelte.

Amaz megrázta a fejét, némi nyál csordult a szája szélén, láthatóan tépelődött, aztán megeredt a nyelve.

– Azt mondta a nagyapám, hogy a csehszlovákok hatvannyolcban úgy jártak, mint mi ötvenhatban. Beköpték, bevitték. Telefonkönyvvel ütötték fejbe. Hátulról. Elgömbült a szék lába. Neki meg kitört a nyaka. A telefonkönyveket korábban az emberük hátára, hasára tették, és azt verték gumibottal. Nem maradt nyoma. De őt egy kezdő nyomozó hallgatta ki, még nem volt gyakorlata, később fegyelmet kapott emiatt. Egyik falubelink a kapitányságon dolgozott, tőle kaptuk a telefonkönyvet. Nem azt, amivel megölték a nagyapámat, mert azt elvitték a pestiek a vizsgálatkor, de ugyanabból a csomagból egy másikat.

– Ó – nyögte Bihari. Kíváncsi lett volna, az ő telefonszámuk benne van-e abban a telefonkönyvben? Visszapörgette az emlékeit, eszébe jutott a régi bakelit készülék. Tárcsás volt, tíz év várakozás után szerelték be. Legszívesebben elkérte volna a telefonkönyvet, hogy ellenőrizze, szerepelnek-e benne, de aztán elvetette az ötletet, mert biztos volt abban,

valamelyik lapon ott virít az édesapja neve utcával és házszámmal. Ettől cinkosnak érezte magát a történetekben. Találgatni kezdte, mennyi telefonszám lehet abban a könyvben? Tízezer? Húszezer? Ötvenezer? Ennyivel osztódna a felelősségük? Ha nincs telefonkönyv, vagy jelentősen vékonyabb, akkor talán másként alakulnak a dolgok. Aztán lehülyézte magát. Ebben a halálban a telefon-előfizetőknek nem volt szerepük.

Olyan gyorsan szállt le a vonatról, hogy köszönni is elfelejtett. Álldogált egy ideig a peronon, élvezte a friss levegőt, aztán fájni kezdett. Felfigyelt a resti bejáratára, nézte egy ideig, majd úgy döntött, erre nem költ, inkább autóbusz helyett taxival utazik. Ahogy áthaladt az állomás épületén, észrevette, hogy onnét is van bejárata az étteremnek.

– Basznátok meg – mormolta, aztán megismételte ugyanezt az első vodka után, némileg szelídebben.

Halassy Csilla: 1956-os szabadságharcos fiú, Balatonfüred, 2006